

Tips för att ordna en klädbyttardag

Var med och gör en klädbyttardag! Det är roligt, bra för miljön och uppskattat. Våren 2022 utlyser vi nationella Klädbyttardagen lördag 26 mars eller söndag 5 juni, som är Världsmiljödagen.

När: Lördag 26 mars, söndag 5 juni eller valfri dag

Om 26 mars eller 5 juni inte passar er går det fint att ha klädbyttet vid senare tidpunkt på våren, försommaren eller till hösten.

Föreningar, medlemmar, privatpersoner, folkbibliotek, folkhögskolor, museer, kommuner, återvinningsbolag, bostadsrättsföreningar, högskolor, studenter och företag är varmt välkomna att delta.

Alla som gör ett event och anmäler det till oss får **beställa kampanjmaterialet gratis (så långt lagret räcker)**. Vi vill också att ni besvarar en kort enkät om hur många som deltog, antal män/kvinnor och hur många plagg som fick en ny ägare (ni räknar biljetterna som lämnas in).

Anpassa Klädbyttardagen efter era lokala förutsättningar. Vissa av råden nedan vänder sig främst till Naturskyddsföreningens lokalkretsar.

Om ni har er **klädbyttardag utomhus på offentlig plats, t ex i en park eller på en gata** behövs ofta tillstånd från polisen. Även privat mark och gallerior kan vara offentlig plats. Sök tillstånd i god tid hos polisen: <https://polisen.se/tjanster-tillstand/tillstand-ansok/offentlig-plats/>

Anmäl till oss att ni planerar en byttardag. Skicka ett mejl till: kladbyttardagen@naturskyddsforeningen.se

Råd med anledning av pandemin

- Informera tydligt i förväg och vid eventet att man inte ska delta om man är sjuk.
- Ha handsprit utplacerat på strategiska ställen. Minst 2 flaskor vid In-/Utlämning.
- Ha om möjligt separata in- och utgångar som minskar risk för trängsel.

- Det är bra om deltagarna kan gå runt borden så det inte bildas köer och proppar i onödan.

Ta hjälp av Studieförbundet!

- Studieförbundet (SFR) är Naturskyddsföreningens studieförbund. Prata med SFR på er ort om samarbete och att ni önskar få hjälp med praktiska saker runt Klädbyttardagen. De kan t ex hjälpa er att lokalanpassa och skriva ut affischen. Hitta din kontakt här: <http://www.studieforamjandet.se>

Samarbeta

- Fundera på om ni kan samarbeta med kommunen, kommunens avfallsbolag, ett museum eller lokala Naturskyddsföreningen. Ni blir fler som hjälps åt. Fundera över om det kan finnas en skola med design/textilutbildning som vill ordna klädbyttardagen som projekt. Det är också uppskattat att visa upp re-design eller ha en modevisning i anslutning.
- Om vi på Naturskyddsföreningen riks i tid får kännedom om att flera klädbyttardagar planeras på samma ort kommer vi att informera er om varandra. Tanken är att ni ska kunna planera och samverka så att byttena inte konkurrerar ut varandra. På större orter fungerar det fint med flera byttesevent och det är bra att försöka lägga dem så det går att besöka flera.
- Ta kontakt med en ideell lokal second hand-aktör t ex Myrorna, Emmaus eller Röda Korset eller Erikshjälpen och fråga om ni kan samarbeta. Erbjud dem att ta hand om kläderna som blir över och fråga om ni kan få låna klädställningar, galgar och kanske speglar.

Kampanjmaterial och handledning

Förutom denna instruktion kommer ni att få förslag på pressmeddelande, insändare, klädkategoriskyltar och annan information per mejl.

Vi trycker ett kampanjmaterial som består av affisch i A3 och ett större format, IN- och UT-skyltar och ett quiz om kläder och konsumtion. Kontakta oss om ni vill ha affischen i InDesign. Materialet kommer finnas tillgängligt för beställning på

www.naturskyddsforeningen.se/kladbyttardagen

Obs! Om du har frågor om var ditt paket är och om det skickats, **kontakta i god tid:**

natur@strd.se eller ring tel 08-702 65 50.

Arrangörsgrupp på Facebook

Missa inte att det finns en Facebooksida för alla klädbyttararrangörer runt om i landet där man kan utbyta erfarenheter. Sök på **Sveriges största klädbyttardag** på Facebook och begär att få gå med i gruppen.

Uppgifter för er som arrangör

- **Bokar lokal** för bytesdagen
- **Står för kostnader** för hyra, eventuella tillstånd, fika/lunch till volontärer etc
- Ansvarar på plats på bytesdagen och **bemannar evenemanget**
- **Söker tillstånd om är utomhus** på offentlig plats inom detaljplanerat område <https://polisen.se/tjanster-tillstand/tillstand-ansok/offentlig-plats/>
- Kontakt med eventuella lokala aktörer och andra ev. klädbytararrangörer
- Ordnar galgar, bord etc som kan behövas under dagen
- Sköter lokalt pressarbete och annonsering etc om sådant sker (pressunderlag från riks)
- **Ansvarar för informationsspridning på orten**, t ex Facebook, annonsering, kalendarier i lokaltidningar och affischering

Obs! Nedanstående text är skriven före pandemin. Ha det i åtanke när du läser.

Målgrupp

Frågan bör ställas för vem som klädbytet anordnas. Hittills har tjejer och kvinnor dominerat bland besökarna. Men självklart är även killar och män intressanta som deltagare. För att locka fler män och killar kan ni välja att erbjuda en extra biljett till den som lämnar in herr/killkläder (det kan ju även vara tjejer som lämnar in och vill byta till sig killkläder)

Huvudmålgruppen för klädbytdagen är vuxna (från ungdomar och uppåt). För familjer med barn finns ofta redan många marknader och loppisar. Men ni kan välja att vända er till en annan grupp och skriva det på affisch, folder och på Facebook. Exempel på målgrupper kan vara:

- Studenter/elever vid t ex gymnasium, folkhögskola eller universitet
- Killar och män
- Inbjuden skara. Har man brist på tid eller frivilliga kan man ordna en "intern" klädbytdag där inbjudan bara går ut till; exempelvis boende i en bostadsrättsförening, medlemmar i en hyregästförening eller annan förening, skola/skolklass, ett kompisgäng.
- Kunder och anställda på ett företag eller arbetsplats.

Klädinlämning – rena och fina plagg

Vid större Klädbytdagar är det vanligt att man uppmanar folk att t ex lämna in plagg mellan ex kl. 9-12 så att man har tid att hänga upp/lägga fram kläder inför eventet.

Människor får sedan komma tillbaka, förslagsvis en timme senare när själva klädbytet sker. På mindre orter eller om man är många som hjälper till kan man ha inlämning och byte successivt under öppettiden. Dessa byten brukar vara de mest trivsamma och skapa minst stress.

När deltagaren kommer, lämnar hen in **max 5 eller 10 stycken plagg** (antalet varierar på de olika klädbytdagarna) vid "IN"-skylten och får då en biljett för varje plagg som man byter

mot nya plagg när man går därifrån. Plaggen ska granskas så att de är hela och rena och inte är urtvättade eller noppiga. Det sista är extra viktigt för trikåplagg. Tumregel är att kläderna ska vara **i så fint skick att någon vill byta till sig dem**. Om ni gör ett event på facebook –rekommenderas att tydligt skriva i vilket skick ni önskar plaggen är.

Personal och medhjälpare

Tre personer är normalt minimum för en liten Klädbyttardag. För att hålla god ordning och se till så att ni håller er till maxantalet i lokalen **kan det behövas ytterligare personer**. En person bör finnas vid inlämningsdisken, en vid utlämningen och 1-2 som lägger fram och hänger upp kläderna.

Vid en större klädbyttardag behövs många fler personer. På en stor ort är det bra att ha flera bord för inlämning/utcheckning så inte kön blir för lång.

Försök att ragga medhjälpare tidigt. Mejla till alla medlemmar i lokalföreningen, bjud in till en planeringsträff och fråga om de vill vara med och hjälpa till. Många vill inte vara med i planeringsgruppen men ställer gärna upp som funktionärer.

Tänk in att planera för att bjuda på lunch och/eller fika till de som ställer upp som volontärer.

Ett tips är att erbjuda de volontärer som vill att få **ett intyg för sin volontärinsats**, som merit till sitt CV. Här finns en handledning för volontärhjälp

http://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/kampanjmaterial/kladbyttardag_rekrytera_och_handleda_volontarer.pdf

Ni kan även utan kostnad registrera er krets och att ni söker volontärer till ert evenemang på www.volontarbyran.org/

Sykunnig med symaskin

Uppskattat och vanligt på klädbyten är att ha en symaskin och sykunnig i lokalen för att hjälpa besökarna med enklare uppläggningar eller intagningar av plagg. Ett annat tips är att ha en person på plats som kan visa eller göra lagningar av plagg.

Lokalen

Lokalen kan vara av olika art beroende på hur stort ni förväntar er att eventet ska bli. En konsertlokal, ett museum, foajé till bio/teaterlokal, tält på ett torg, biblioteket, en yta i en galleria eller köpcenter, skollokal eller en lokal i hyresgästföreningen är några exempel

Utrustning och saker att tänka på

Material som behövs till Klädbyttaraktiviteten är följande:

- **Klädstänger** för klänningar, skjortor, jackor och toppar. En standardstång rymmer ca 40 plagg. 2 stänger räcker för ett mindre arrangemang, 3-4 till ett medelstort med 40-100 besökare och 7-8 stycken för ett större arrangemang med över 100 besökare. Fråga om ni kan låna på second hand.
- **Galgar** anpassat efter hur många stänger ni har. Fråga om ni kan låna på en second hand.
- **Bord, byråer, bänkar eller hyllor** att lägga vikta plagg på. Exempel på plagg som gör sig bra vikta är jeans, byxor, t-shirts, linnen. Bord och hyllor i olika nivåer skapar liv i lokalen.

- **Flyttkartonger** är bra för att bära plagg från inlämning till bord eller klädhängare.
- Minst **två bord ytterligare** behövs, ett vid inlämningen av plagg och ett vid utlämningen.
- Sköna stolar som besökare kan slå sig ner i skapar också en mysig, avspänd känsla som kan få folk att vilja stanna längre.
- **Belysningen** i lokalen kan behöva kompletteras med egna lampor för att framhäva plaggen och skapa en bra stämning.
- **Musik** är trevligt att ha, antingen live musik eller via musikanläggning.
- **Kretsprogram** och **väravningsinfo** vid utcheckningen av kläder
- Minst en **spiegel** behövs i närheten av en provhörna och gärna två speglar på större arrangemang
- En **provhörna** i lokalen kan skapas med hjälp av skärmar som ställs upp, ett draperi eller dyligt, men är inte nödvändigt.
- **En låda eller korg** vid utcheckningen där Klädbrickor kan läggas.
- **En låda eller korg** till där **Quiz-svar kan läggas**.
- Det bra med lite **skyltar och posters** som finns att beställa: en som sätts upp vid entrén, en vid inlämningen "IN" – här lämnar du in dina gamla kläder" samt en vid disken för utlämning av plagg märkt "UT" – här löser du ut dina nya kläder".
- Häng upp **väravningserbjudanden** med bokpris på entrédörren, så ser folk den när de väntar på att få gå in, och i lokalen.
- **Kategori-skyltar i A3** att skriva ut (vi mejlar original) som man kan hänga upp med info om vilka kläder det är, t ex Kjolar, Herrkläder, Provrums dam, Provrums herr osv
- Överblivna plagg skänker ni till en **lokal second hand**, fråga i förväg om de kan komma och hämta en stund efter att bytet är slut.
- **Klädsel** Använd gärna enhetliga färger på tröjan/skjortan eller sy egna värd/ordensband av tygrester. Fäst en grön Naturskyddsförenings-pin på tröjan eller på bandet.
- **Gratis mat/fika** för de som ställer upp som volontärer.

Marknadsföring webb och sociala medier

Använd sociala medier som **Facebook och Instagram** för att dela och sprida info om er Klädbyttardag! Det är den viktigaste faktorn för att få besökare till ert evenemang. Utse 1-2 ansvariga till ert FB-evenemang och sprid evenemanget till allas vänner och be dem dela.

Under pandemin är det bra att skriva att man måste vara frisk för att delta.

Glöm inte att informera om era Klädbyttardagar på kretsens/arrangörernas webbsida.

Viktigt! Naturskyddsföreningen riks kommer be er att skicka info om er klädbyttardag att lägga ut på webbsidan, för er som har arrangemang som är öppna för allmänheten.

Marknadsföring

Sätt upp affischer och lägg ut foldrar på caféer, gymnasieskolan, fritidsgården, högskolor, på second hand butiken, universitet, bibliotek, i mataffären, annonstavlorna, kultur- och kommunhus eller på förskolor och idrottslokaler.

Texta dag, plats, tid för inlämning och klädbyte och det antal **plagg ni tar emot, 5 eller 10**. Eller skriv informationen i en textfil och klistra på affischen. På lilla foldern är det smidigt

om ni fäster etiketter med lokal info så slipper ni skriva så många för hand. Glöm inte att skriva antal plagg även på foldern.

Berätta för media

Tala om för lokalpressen/media att ni planerar Klädbytdagen. Det är bra att skicka ett pressmeddelande några dagar innan. Ni kommer att få ett förslag från oss som ni kan anpassa. Glöm inte radio/teve och kalendarier. Skicka också gärna en insändare någon vecka innan och be att de publicerar på Klädbytdagen (förslag får ni från oss).

Att synas

Skylta upp så det syns på långt håll att det är Naturskyddsföreningen som är arrangör. Om ni har en grön banderoll är det bra att hänga upp den.

Värva medlemmar!

Genom Klädbytdagen når Naturskyddsföreningen nya grupper. Medlemmarna är vår värdefullaste resurs. När vi är många som är aktiva eller stödjer föreningen blir vår röst starkare.

Gör så här: Sätt upp affischen "Bli medlem idag – du får en värvningsbok" utanför och i lokalen så folk ser den när de väntar (kommer med materialpaketet).

När besökarna checkar ut sina nya kläder – **fråga om personen vill bli medlem**. Berätta att man kan få en bok som gåva när man anmäler sig som ny medlem. Boken skickas från riks till den nye medlemmen. Säg att det kostar 30 kr i månaden att vara medlem och 16 kr om man är under 25 år. Helårspriser är 360 kr för vuxen och 195 kr under 25 år.

Swisha in medlemsavgiften

Ordinarie medlemsavgift kan swishas (ej för ungdom och familj)

Så här gör man:

Swisha 360 kr till 123 084 54 04 och skriv det **fullständiga personnumret + bok** i meddelanderutan så blir man medlem i Naturskyddsföreningen.

Det går också att fylla i ett värvningskort eller autogiroblocket, funkar för alla typer av medlemskap. Skriv "Klädbytdagen + bok" på kortet. Vi vill helst ha medlemmar som betalar via autogiro, då får vi lägre kostnader. Om någon inte vet sitt kontonummer, skriv upp telefonnumret (både hem och mobil) så ringer vi från riks.

Skicka värvningstalonger och vykort till oss på nedanstående adress, då behövs inget frimärke:

Naturskyddsföreningen
Svarspost kundnr 110155900
110 04 Stockholm

Frågor om värvning

Lena Rydorff Lena.Rydorff@naturskyddsforeningen.se

Om ni skriver följande adress på kuvertet behövs inget frimärke:
Naturskyddsföreningen
Svarspost kundnr 110155900
110 04 Stockholm

Berätta hur det gick

Det värdefullt för oss att veta hur det gick! Vi vill att ni svarar på den enkät vi sänder ut efter klädbytdagen med frågor om antal besökare, antal plagg som bytt ägare och hur många ni värvat.

Om någon hinner ta lite bilder när det är full fart på klädbytandet är vi jättegglada för att få dem på mejl. Vi kommer att hålla er uppdaterade via e-post den närmsta tiden.

Hoppas ni får kul och lycka till med ert klädbyte!

Frågor?

Planering, råd, anmäl ert evenemang mm – kontakta oss på följande mejl:
kladbytdagen@naturskyddsforeningen.se

Jessica Andréason, jessica.andreason@naturskyddsforeningen.se mobil: 0739-44 99 10
Sara Örberg, sara.orberg@naturskyddsforeningen.se mobil: 0768-66 57 07